

latban azonban nem első sorban erre ez elvi alapra építem. Az én kiinduló pontom egészen más. Én összefüggésbe hozom a többség jogának feltétlen biztosítását azzal, hogy legyen olyan választójog, hogy biztosítsa azt, hogy a többség valóban a nemzet akaratának őszinte kifejezője legyen.

— Sem a régi választójog, sem pedig a ma létező választójog ezt nem biztosítja mindaddig, amíg ragaszkodnak a korlátozott szavazáshoz.

— Mindaddig, amíg ez fennáll, nem tekinthetem a parlamenti többséget a nemzeti akarat valóságos képviselőjének, olyan választójogra van szükség, amely biztosítja a nemzeti akarat érvényesülését és hogyha ez megvan, hajlandó vagyok a klotúrt elfogadni.

— Igaz ugyan, hogy bizonyos tárgyalások folyamán a miniszterelnök kijelentette, hogy a választójogi vitánál feladja azt a politikát, amiből a múlt választási törvény kiindult, tudniillik a titkosság kérdését. Ennek a nyilatkozatnak értéke más volt akkor és más ma. Nagyon nehéz azt várni valakitől, hogy levdja azt az ágat, amit ő ültetett. A mai többség a nyílt szavazás ágát ültette el, kevés remény van arra, hogy ezt lefűrészeli. Vártam, hogy a többség levonja a következtetést, de bevallom, hogy tévedtem.

— Ezek az okok, amelyek miatt nem járulhatok hozzá az előtűnt fekvő javaslathoz, mert hiszen annak tengelye a klotúr.

Utat kell nyitni a kimagyarázásnak.

— Röviden említeni fogom még az utolsó napok parlamenti eseményeit is. Bár a pénteki viharos ülésen nem voltam jelen és nincsenek személyes impresszióim, mégis azt látom, hogy olyan okokból, amelyeket magyarázni nem akarok, olyan vihar tört ki, amely a magyar parlament történetében ritkán fordult elő s amelynek folytán az elnök indítatva érezte magát a házszabályok egy általános intézkedése alapján intézkedések megtételére. A képviselők egy csoportja szembe helyezkedett az elnöki intézkedéssel, mert azt jogtalanul tartotta és a további következmények folytán távol tartják magukat a tanácskozásiól.

— Sajnálom azt, hogy a mentelmi bizottság olyan súlyos határozatot hozott, mint hogy a félreértések egész sorozata adott alkalmat erre az incidensre.

— Minthogy kisebb sérelemről volt szó, utat kell nyitni a kimagyarázásnak és enyhébb elhatározást kellett volna hozni.

— El kell ismerni a parlamenti rend megzavarásával kapcsolatosan azt is, hogy vannak olyan dolgok, amelyek a hangulat izgatottságát indokolták teszik.

Apponyi helyesli

egy parlamenti bizottság kiküldését.

— Így csak helyeselni fogom egy parlamenti bizottság kiküldését, amely az Esküdt-ügyet vizsgálat alá veszi, mert a bírói eljárás ennek az ügynek csak kriminalisztikus oldalát tisztázza, a politikai oldalt azonban nem érinti. Valahányszor a védelem egy kérdést tett fel a vád politikai hátterére vonatkozólag, az elnök mindig azt mondta, hogy erre a kérdésre nem engedi meg a választ. Világos, hogy a kérdés politikai háttere nincs tisztázva, pedig feltétlenül szükséges, hogy a közéletet megtisztítsuk a gyanúsításoknak miázmáitól. Okvetlenül szükséges, hogy aki bűnös, feltétlenül bünhődjék, aki pedig tiszta, mentes legyen a gyanúsítástól. Ezt a célt a bírói eljárás nem érheti el, ezért tartom én is szükségesnek egy parlamenti bizottság kiküldését.

— Költségvetés nélkül a kormányzás erkölcsi teher és abnormis állapot, amelyet megokolni semmiel sem lehet. Valutánk ingadozása nem megfelelő indok, mert a számok az értékvesztés esetén is tiszta képet nyújthatnak arról, milyen arányban fordítottak a pénz egy és más dologra. Abnormis dolog az is, hogy valaki ki legyen nevezve államtitkárnak anélkül, hogy erről valaki tudomással bírna. Nem kívánom a földművelésügyi miniszter integer voltát támadni, mert elismerem, hogy hozzáférhetetlen, azonban az ilyen titokzatos dolog, ha egyszer kipattan, természetes, hogy irritációt idéz elő.

— Az ellenzéki pártok nem vonhatják ki magukat azon kötelezettségük alól, hogy a tanácskozáskorban részt vegyenek, még akkor

sem, hogyha sérelmek érték őket. A sérelmeket nem lehet megtorolni azzal, hogy az ország iránti kötelezettségüket nem teljesítik. Meg kell állapítanom, hogy lehetetlennek tartom, hogy az első aranykötségvetés a radikális ellenzék

Bethlen válasza.

Ezután Bethlen István gróf emelkedik szólásra:

— Két momentumra kíván válaszolni Apponyi Albert grófnak. Az egyik arra vonatkozik, hogy a pénteki napon, amikor a parlamentben a zajos scéna lejátszódott, meg kellett volna kísérelni azt, hogy az ellenzéki képviselőkkel felvegyék az érintkezést. Elvileg ennek nem voltam ellene és ha ennek lehetősége meglett volna, meg is történt volna. Normális esetekben megtörtént már, hogy az ülés felfüggesztését felhasználta az elnök arra, hogy a pártok vezetését magához kéretve, igyekezett a nyugalmat helyreállítani. Ebben a sajnos esetben nem volt módja az elnökségnek arra, hogy párlétekezletet hívjon össze. Hiszen Györki Imre képviselő az ülés felfüggesztése alatt is képviselőtársaitól buzdítva beszédet tartott az üléslemben. Ugy a jövőben, mint a múltban is, hozzájárultam ahhoz, hogy a pártok vezetőit összehívja, a kérdéseket megbeszéljük és a differenciák elintéztessenek.

— Apponyi Albert gróf azt mondta, hogy az ellenzék egyik frakciója izgatott hangulatához a kormány is nyújtott indokot azzal, hogy egy s más ügyet titokzatosan kezel és nem járul hozzá az Esküdt-ügyben a parlamenti bizott-

távolléte mellett tárgyalassék le. El kell követni mindent abban az irányban, hogy ennek az abnormis helyzetnek vége szakadjon. Ezen indokok alapján nem járulhatok hozzá a szóbanforgó javaslathoz.

ság kiküldéséhez. Már akkor kifejeztem álláspontomat, rámutattam arra, hogy az Esküdt-ügy a bíróság előtt fekszik és nem tartanám alkalmasnak a bizottság kiküldését, mert más az, ha a bíróság azt látja, hogy tényleg vitás esetről van szó és más, ha azzal a céllal hívják össze a bizottságot, hogy tisztességes emberek becsületében gázoljanak, alkalmat sem adva nekik arra, hogy az előzetes felvilágosítást megadhassák. Én hajlandó voltam a lojális közlekedésre és a magam részéről semmit sem akartam titokban tartani. Ha az ellenzék azzal a kéréssel jött volna, hogy egyes kérdésekre vonatkozólag adjunk felvilágosítást, feltétlenül megadtuk volna, azonban sohasem járulok hozzá ahhoz, hogy perfid politikai céllal egyes emberek becsületébe gázoljanak.

— Tapasztaltuk már a múltban, hogy a parlamenti bizottságok a nemzetgyűlésen nem szokták a kérdéseket tisztázni, hanem még sokkal jobban összebonyolítják.

— Ami Mayer János földművelésügyi miniszter volt államtitkárságát illeti, ebben semmi titokzatosság soha sem volt.

— Egyéb pontokban az általános vita végén tartandó beszédemben fogok válaszolni.

Berky vádjai.

egy folyamatosan lévő bűnügyet interpelláció alakjában a nemzetgyűlés elé hozzanak.

— Mi a parlamenti rend fenntartásánál — mondotta beszéde végén Berky Gyula —, ha ismét jelentkeznek majd ilyen kilengések, kemények leszünk, mint a kő.

A következő szónok Puky Endre elfogadja a javaslatot.

Szünet után a nemzetgyűlés, mielőtt az elnök napirendi indítványt tett volna, az állandó bizottságba Györki Imre képviselő helyébe a házszabályok 29. szakasza alapján új tagot sorsolt ki. A megejtett sorsolás szerint Meskó Zoltán került be új tagként a bizottságba.

Az elnök ezután napirendi indítványt tesz, majd áttérnek az interpellációkra. Az első interpelláló Csik József, aki interpellációjának elhalasztását kéri. Haller József, Peyer Karoly, Létay Ernő, Hegymegi Kiss Pál, Esztergályos János, Szeder Ferenc, Eöri Szabó Dezső és Kiss Menyhért interpellációját, mivel a képviselők nincsenek jelen, törlik.

Az elnök háromnegyed kétfő előt berekesztette az ülést.

A szegedi kurzusújság és az ujszegedi orvos pöre.

Szeged, december 3. (Saját tudósítónktól.) A szegedi kurzusújság múlt év májusában több támadó cikket közölt dr. Léderer Dezső, az ujszegedi egészségügyi kerület tisztí orvosa ellen, aki a polgármestertől, mint felettes hatóságától kapott felhatalmazás alapján sajtó útján elkövetett rágal-mazás miatt feljelentést tett a cikke szerzője ellen a szegedi ügyészségnél. Az ügyészség elvállalta a vád képviselőt.

A törvényszék néhány hónappal ezelőtt kitzítte már a pör főtárgyalását, amelyen azonban a vádlott szabályszerűen idézés ellenére sem jelent meg és így a tárgyalást el kellett napolni. Az ügyészség először Tumbász Béla, a „Szegedi Uj Nemzedék” akkori felelős szerkesztője ellen emelt vádat, aki azonban megnevezte a cikke szerzőjét Lukács Károly munkatársa személyében. Lukács Károly időközben megvált a laptól és egy debreceni lapnál helyezkedett el, így a törvényszék a debreceni rendőrséget utasította a legközelebbi tárgyalásra való elővezetésre.

A tárgyalást a törvényszék Wild-tanácsa szerdára tűzte ki ismét és arra a debreceni rendőrség elő is vezette Lukács Károlyt. Az elnök ismertette a vádat. Elmondotta, hogy Lukács Károly a „Szegedi Uj Nemzedék” hasábjain olyan súlyos vétségekkel vádolta meg az ujszegedi tisztí orvost, hogy állításainak valódisága esetén ezek a vétségek alkalmasak lennének a fegyelmi eljárás megindítására. A cikk szerzője többek között hazaárulással, a szerb megszállókkal való barátkozással, különböző visszaélésekkel és a betegek felületes kezelésével vádolta dr. Léderer Dezsőt és bűnűl róttá fel azt is, hogy a választások idején Becsey-párti volt.

Lukács Károly az elnök kérdésére kijelenti, hogy a cikkeket ő írta, bűnösnek nem érzi magát és a sajtójogi felelősséget vállalja cikkeiért, amelyeknek megírására közérdek késztette. Az „Uj Nemzedék” szerkesztőségében közvetlenül a cikk megjelenése előtt fölkereste Zsebők százados és Moldován gyógyszerész és megmutatták neki közlés végett azt a memorandumot, amit az ujszegedi küldöttség nyújtott át dr. Aigner Károly főispánnak. A memorandumba foglalt vádakot közölte csak le. A memorandum követelte a főispántól.

Az elnök ezután ismertette a kérdéses memorandumot és megállapította, hogy a cikkben foglalt vádak tényleg előfordulnak abban egy kivétellel. A memorandumban Léderer Dezső Becsey-pártiságáról szó sincs. Elmondotta ezután az elnök, hogy dr. Léderer Dezső ellen a közigazgatási hatóság saját kérelmére megindította ebben az ügyben a fegyelmi eljárást, az iratokat azonban nem kapta meg a törvényszék a polgármestertől.

Lukács Károly kijelenti ezután, hogy a cikkért még sem őt terheli a sajtójogi felelősség, mert azt szerkesztőjének és kiadójának határozott utasítására írta. Védője a tárgyalás felfüggesztését indítványozza mindaddig, amíg a fegyelmi iratok meg nem érkeznek a törvényszékhez.

A Wild-tanács tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette határozatát. A védő indítványa alapján a törvényszék felfüggeszti a tárgyalást és hozzájárul a valódiság bizonyításához.

Ha o!csón akarja ruhaszövet, kabátszövet, vászon s.b. szükségletét beszerezni, úgy keresse fel Kálmán Hugó nagyáruházát, Attila-u. 7. 575